

i de senere Aar, mærker ude omkring, at efterhaanden som Lønningerne stiger, maa man ogsaa give mere, i dette Tilfælde til Postvæsenet, for at faa sine Breve og Pakker besørget.

Naar man i det store og hele ser paa Finansloven, er man ogsaa klar over, at det, der i stærk Grad har bevirket, at Udgifterne er steget saa kolossalt, er de Lønningslove, vi har vedtaget. Nu har der været almindelig Enighed om, at det var nødvendigt, at vore Tjenestemænd fik betydelig større Lønninger end hidtil. Venstre mente, at man ikke skulde være gaaet med til de sidste 14—16 Millioner, idet det Forslag, som man var enedes om i Lønningskommissionen, var i alle Henseender forsva ligt, men Finansministeren motiverede særlig Forhøjelsen med, at man skulde skabe Fred og Ro, saaledes at vi stadig kunde arbejde under normale Forhold indenfor Staten. Men hvad er der nu kommet ud deraf? Er der kommet Ro, Fred og Tilfredshed? Til Trods for, at det er meget høje og ogsaa forsvarlige Lønninger, vi har givet, er der ikke nogen Institution, som har udtalt Tilfredshed med disse Lønninger, og det er endda meget muligt, at Staten har anstrengt sig over Evne. Det skal vise sig i kommende Tider. I det Øjeblik, vi faar Vanskeligheder for vore Erhverv, Industri og Landbrug, skal jeg garantere for, at hele Lønssystemet ligger der, for saa er det umuligt at opretholde det, at indkassere de 4 à 500 Mill. Kr., der maa til. Det skal vi nok faa at se, naar den Tid kommer.

Derfor maa man appellere til Tjenestemændene, og jeg har ogsaa den Tro, at der indenfor Tjenestemændenes Kreds maa være et Flertal, som indser Vanskelighederne i økonomisk Henseende, og derfor ikke vil stille yderligere Krav. Men forsaavidt det sker, vil jeg haabe, at vi her i Rigsdagen staar enige og siger: Hertil og ikke videre! Jeg vil gøre opmærksom paa, hvor uhyre meget, der staar paa Spil, hvis vi her giver efter. Hele det parlamentariske System staar nemlig efter min Mening paa Spil, hvis vi lader os true enten af den ene eller den anden Institution. Det forekommer mig, at vi saa lige saa godt i Dag som i Morgen kunde sende Rigsdagen hjem. Saa har vi i Virkeligheden fuldstændig tabt vor Indflydelse, saa har

vi ikke nogen Betydning mere, og saa var der ingen Grund til at opretholde Institutionen længere. Men jeg har, som sagt, den Tro, at der vil være et Flertal indenfor Tjenestemændenes Kreds, som ser fornuftigt og nøgternt paa hele Landets finansielle Stilling, og at vi paa den anden Side paa Rigsdagen maa optræde som en Enhed, hvis der virkelig skulde blive udstødt Trusler i Retning af direkte Aktion, forsaavidt man ikke faar sine nye Ønsker opfyldt.

Det er jo i høj Grad en Gæringstid, vi lever i, og derfor vil der jo fremkomme meget nyt. Vi har en Nyorientering paa hele Jordspørgsmaalet, og der vil ogsaa komme Nyorientering paa hele Arbejderspørgsmaalet, derom er der ingen Tvivl. Der har jo fra forskellige Taleres Side netop ved denne Lejlighed været talt om en Socialisering, en Nationalisering o. s. v. Jeg synes imidlertid, man maa haabe, at man ikke vil sige et Enten—eller, men et Baade—og. Man har f. Eks. fra Fagforningernes Side allerede forskellige Foretagender, der, saavidt man kan skønne, egentlig gaar godt, og jeg synes, det netop var Vejen at gaa videre frem her og i Virkeligheden betrede de samme Baner, som man fra Landbrugets Side har været inde paa ved de kooperative Foretagender, vi Tid efter anden har faaet oprettet, naar vi fra Landbrugets Side har ment, at vi blev udbyttet af kapitalistiske Selskaber. Jeg tror, som sagt, ogsaa, man vil gaa forsigtigt frem fra Socialdemokratiets Side. Naturligvis er der delte Meninger indenfor de socialdemokratiske Skribenters Rækker, men alligevel har man Indtrykket af, at betydelige Socialdemokrater ogsaa indser, at der maa fares med Lempe, at man maa gaa forsøgsvis frem.

Jeg har Lyst til at citere et Par Ord af en bekendt Socialdemokrat, nemlig Direktør Lindberg. Han har netop udtalt sig om det Spørgsmaal: Socialisering af forskellige større og mindre Virksomheder, og jeg synes, der er en Udtalelse netop i hans Artikel, som er meget rammende, som netop gaar meget i Retning af, hvad vi stadig fra Venstres Side har hævdet: at naturligvis er der visse Virksomheder, som vi maa have ind under kommunal eller